

เทคนิคการวิเคราะห์ข่าว แบบประชันสมมติฐาน (Analysis of Competing Hypotheses (ACH))

ในการทำงานนั้น จ्ञาจ่ายค้ำย จ्ञายากค้ำย ค้ำยงานนั้นก็ก้งยสำหรับผู้ที่คิดวการบอ้งการฟงคนนั้นคึคนนี้ แล้วอมาปะติดปะต่อกัน แล้วก็นำไปรายงาน ตรงไหนไม่ครบ ตรงไหนไม่ชัด ก็ใช้ความคิดเลจึนตนาการของตนเลริบเตงเข้าไป กลายเป็นรายงานที่บบไป ถึงที่ก็จริงทางการบอ ก็ข้อคาคดา (บั่ว) และถึงข้อพิจารณาที่ชอบนำมาเป็นมาชึ้นบบ ข้อก็จริง ทำให้พुरายงานบงงเลหลงมือ หากโศคค้ำยนั้นโศคค้ำยกับความจริงก็รอดตัวไป ทั้งพुरายงานและพริบรายงาน หากโศครายพुरายงานก็ต้องโดนตำหนิ และพุก็นำบอไปใช้ก็ดำเนินการผิดพลาด

สำหรับผู้ที่ว่าการบวชยากนั้นก็คงเพราะรู้ดีว่า การบวชนั้นไม่ใช่เพียงมา พึ่งพาว่า แล้วก็มาเล่าต่อ หรือรู้มาอย่างไรก็เล่าต่อไปอย่างนั้น แต่จะต้องรู้จักวิธีการวางแผนในการใช้คน ใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการหาข่าว รู้ว่าข่าวสารที่ต้องการจะหาได้วิธีใด จะต้องประเมินค่าข่าวและ วิเคราะห์ด้วยวิธีการใด เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อพิจารณาที่มีคุณค่าต่อพื้ที่จะนำไปใช้ประโยชน์

การทำงานช่วงนั้นมีทั้งส่วนที่เป็นศาสตร์และเป็นศิลป์: ส่วนที่เป็นศาสตร์นั้นพอศึกษาค้นได้ แต่ในส่วนที่เป็นศิลป์นั้นต้องถ่ายทอดกันแบบทำใหญ่ – จับมือทำ จึงจะเข้าใจและ (น่า) จะทำได้

ในส่วนของศาสตร์นั้น การที่จะแปลงข่าวสารที่ได้มาให้เป็นข่าวกรองนั้น ก็โดยการแสวงหาข่าวสารแล้วนำมาเข้าสู่กระบวนการกรองข่าว ซึ่งกระบวนการนี้นิยมเรียกว่า “วงจรข่าวกรอง หรือบางสำนักข่าวก็เรียกว่า วงจรข่าวกรอง”

ร้อยละ ๖๖.๖๖ จักรเยติ พินัยกรรม

ในยุคปัจจุบันเป็นยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร และสารสนเทศ ซึ่งมีการแพร่กระจายของข่าวสารต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว การตอบกระทู้หรือแสดงความคิดเห็นใน Social Media มีแพร่หลาย หลายต่อหลายครั้งผู้ให้ความเห็นมักให้ความเห็นโดยที่ไม่ได้ไตร่ตรองว่าข่าวที่อ่านมีข้อเท็จจริงเช่นไร จึงมักจะมีคนมาวิจารณ์ว่า “คนไทยอ่านหนังสือปิลละ ๘ บรรทัด” สิ่งที่จะช่วยให้ผู้อ่านได้รู้และไตร่ตรองข่าวสารที่ได้รับฟังให้เป็นข่าวกรอง คือ วงรอบข่าวกรอง” ซึ่งในวงรอบข่าวกรองจะมีขั้นตอนหนึ่ง คือ ขั้นตอนการวิเคราะห์ข่าว เมื่อผ่านขั้นตอนนี้แล้ว ข่าวสารที่ได้จะเป็นข่าวกรองทำให้แยกแยะได้ว่าเป็นจริงหรือเท็จ และจะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างไร

๑ อ่านรายละเอียดเพิ่มเติมได้ในเทศาภิบาล ฉบับเดือนเมษายน ๒๕๖๐ เรื่อง วงรอบข่าวกรอง : ๕ หรือ ๕ ขั้นตอนดี?

NEWS

การใช้ชีวิตประจำวันย่อมหลีกเลี่ยงการเสพข้อมูลข่าวสารไม่ได้ อยู่ที่ว่าตัวผู้เสพข่าวเองจะมีกลไกหรือการตอบสนองต่อข่าวสารต่าง ๆ อย่างไร ข่าวสารที่ได้ยินได้ฟังมานั้น เป็นข้อมูลดิบ (Data) ซึ่งไม่รู้เลยว่าจะเป็นจริง เป็นเท็จ และจะนำไปใช้ได้อย่างไร ที่สำคัญคือ ไม่รู้เหตุผลหรือที่ไปที่มาของเรื่องราวนั้น บทความนี้จะนำเสนอวิธีการที่เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ข่าว เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้เท่า รู้ทัน และนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้

การวิเคราะห์ข่าว เป็นขั้นตอนหนึ่งในวงรอบข่าวกรอง โดยการวิเคราะห์ข่าวนั้นมีด้วยกันหลายเทคนิค หลายวิธี การเลือกใช้ขึ้นอยู่กับความถนัดของนักวิเคราะห์และสถานการณ์ที่เหมาะสม ในบทความนี้จะนำเสนอเทคนิคการวิเคราะห์ข่าวที่เรียกว่า “การวิเคราะห์แบบประจักษ์สมมติฐาน” (Analysis of Competing Hypotheses) หรือในวงการข่าวเรียกว่า “เทคนิคไฮโป” ซึ่งมีตัวย่อว่า ACH

การตั้งสมมติฐาน มักจะเกี่ยวข้องกับการวิจัย กล่าวคือ ผู้วิจัยต้องการรู้ปรากฏการณ์ใด ก่อนการวิจัยจะตั้งสมมติฐานว่า สิ่งที่จะวิจัย เมื่อวิจัยแล้วผลลัพธ์น่าจะออกมาเป็นแบบนี้ และหลังจากการวิจัยแล้ว ผลลัพธ์ก็จะเป็นตัวพิสูจน์ว่า สมมติฐานของนักวิจัยถูกต้องหรือไม่

แต่เทคนิคไฮโป หรือ ACH นักวิเคราะห์ข่าวจะต้องตั้งสมมติฐานหลายข้อเพื่อจะมาพิจารณา กับข่าวสารที่ได้มาจากแหล่งข่าว ยิ่งตั้งสมมติฐานที่หลากหลายและสอดคล้องกับข่าวสารยิ่งจะทำให้ผลการวิเคราะห์หรือข่าวกรองที่ได้มีทิศทางที่ถูกต้อง และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในทางข่าวได้ ฉะนั้น ความสำเร็จของการวิเคราะห์ด้านเทคนิคนี้ คือ การแข่งขันตั้งสมมติฐานและประจักษ์สมมติฐาน กับข่าวสารที่ได้มา

ข่าวที่ได้มาจากการรวบรวมหรือขั้นตอนที่ ๒ ของวงรอบข่าวกรอง จะเป็นข่าวหรือข้อมูล (Data) ที่ยังมีได้ผ่านการประเมินค่าหรือวิเคราะห์ ซึ่งยังไม่สามารถรายงานผู้บังคับบัญชาและใช้ประโยชน์ได้ เหมือนเวลาอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ จะทำให้เรารู้เหตุการณ์ต่าง ๆ แต่เราไม่รู้ว่าจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคต หรือทำไม่ถึงเกิดเหตุการณ์ต่าง ๆ เหล่านั้น และจะนำข่าวที่ได้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้อย่างไร

การนำเทคนิคไฮโป หรือ ACH มาใช้ในการวิเคราะห์ข่าว จะช่วยให้ นักวิเคราะห์สามารถแยกแยะข่าวต่าง ๆ ซึ่งมีความหลากหลาย อีกทั้งมีข้อมูลที่ขัดแย้งกัน และจะทำให้เราได้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือและตรงกับความจริงมากที่สุด อย่างที่ได้กล่าวไว้ในตอนต้น เทคนิคไฮโปเป็นการวิเคราะห์แบบการประจักษ์สมมติฐาน ดังนั้น การตั้งสมมติฐานที่ดีและหลากหลายจึงมีความจำเป็นที่สุดในการใช้การวิเคราะห์แบบวิธีนี้ จึงเหมาะกับการทำงานเป็นทีม นักวิเคราะห์ หรือจะทำคนเดียวก็ได้ แต่อาจจะไม่มีประสิทธิภาพและอาจใช้เวลานาน โดยนักวิเคราะห์จะต้องทำตาราง Matrix แนวนอน เป็นข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าว แนวตั้งเป็นสมมติฐาน เทคนิคไฮโปอาจจะใช้เวลาในการวิเคราะห์เพียงวันเดียวหรืออาจจะมากกว่านั้น ขึ้นอยู่กับความซับซ้อนของข้อมูลและการตั้งสมมติฐานที่สอดคล้องกับ

ข้อมูล ทั้งนี้ หากไม่มีความชำนาญ นักวิเคราะห์ควร จะให้ผู้เชี่ยวชาญมาแนะนำในการวิเคราะห์ในครั้งนี้ แรก เพื่อจะชี้แนะและแนะนำในการวิเคราะห์ที่มีความ ถูกต้องและรวดเร็ว อีกทั้งจะทำให้ได้ข้อมูลวิเคราะห์ ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ และสามารถช่วยในการ ตัดสินใจของผู้บริหาร

เทคนิคไฮโปจะช่วยทำให้นักวิเคราะห์ สามารถแยกแยะข้อมูลที่เป็นเหตุเป็นผลสอดคล้องกัน หรือได้คำตอบกับเหตุผลที่สัมพันธ์กัน นักวิเคราะห์ จะรู้ว่า ข้อใดที่เป็นข้อสงสัยหรือไม่เป็นความจริง ซึ่ง จะช่วยให้การตัดสินใจมีความถูกต้อง

ประโยชน์ที่เกิดจากการใช้เทคนิคไฮโป คือ เทคนิคไฮโปจะช่วยให้นักวิเคราะห์สามารถแก้ไขข้อ ผิดพลาดที่มักจะเกิดขึ้นจากการคาดคะเนแนวโน้ม สถานการณ์ ๓ ประการ ดังนี้

- ปักใจข้อมูลแรก : นักวิเคราะห์โดย ส่วนมากจะถูกอิทธิพลของข้อมูลที่ได้รับครั้งแรก ซึ่ง เป็นข้อมูลที่ไม่ครบถ้วน, ข้อมูลที่ได้รับการวิเคราะห์ มาแล้ว หรือเป็นข้อมูลที่สอดคล้องและสนับสนุน ข้อมูลเดิม

- ขาดความสมบูรณ์ : น้อยครั้งที่ นักวิเคราะห์จะสามารถสร้างชุดคำอธิบายหรือ สมมติฐานที่สมบูรณ์ครบถ้วนเมื่อเริ่มดำเนินการ

- หลงข้อมูลที่สนับสนุน : นักวิเคราะห์โดย ส่วนมาก จะชอบเชื่อข่าวสารที่ตรงกับสมมติฐานและ ตรงกับคำอธิบายของตนเอง

กล่าวโดยสรุป คือ เทคนิคไฮโปจะช่วยให้นัก วิเคราะห์ออกห่างจากผลลัพธ์ที่ตนเองพึงพอใจหรือ ผลลัพธ์ที่ได้ตั้งธงไว้ แต่จะช่วยให้นักวิเคราะห์ค้นพบ ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดจากการเปิดรับหลักฐานอื่น ๆ ที่ไม่ได้ สอดคล้องกับสิ่งที่ตนเองได้คิดไว้

กระบวนการวิเคราะห์แบบประจักษ์สมมติฐาน

นักวิเคราะห์ที่ใช้เทคนิคไฮโปต้องสามารถ ชี้ข้อสมมติฐานอื่น ๆ ที่มีเหตุผล และนำข่าวสาร เทียบกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ไม่ใช่ประเมินค่าความน่า จะเป็นของสมมติฐานแต่ละอัน ซึ่งจะดำเนินการตาม กระบวนการได้ต้องมีหลักการ ดังนี้

- ๑) แน่ใจ ต้องแน่ใจว่า ข้อมูลที่มีอยู่ได้ ถูกประเมินและให้น้ำหนักที่เท่าเทียมกันก่อนจะนำ ไปเทียบกับสมมติฐาน

- ๒) ยับยั้ง การสรุปที่เร็วเกินไปของนัก วิเคราะห์จากการอธิบายและสมมติฐานเพียงน้อยนิด

- ๓) ป้องกัน การใช้ความคิดของตนเองใน การสรุป ซึ่งการกระทำดังกล่าวจะทำให้ นักวิเคราะห์ ละทิ้งข้อมูลอื่นเพราะเห็นว่า ไม่เข้ากับคำอธิบาย ของตนเอง

เมื่อมีหลักในการปฏิบัติแล้ว ก็เริ่มขั้นตอน การวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

๑. ระดมสมองจากนักวิเคราะห์หลาย ๆ คน หลาย ๆ มุมมอง เพื่อระบุสมมติฐานที่เป็นไปได้ทั้งหมด

๒. เรียบเรียงข่าวสารสำคัญและข้อโต้แย้ง ออกมาเป็นข้อ ๆ โดยต้องเกี่ยวโยงหรือมีความสัมพันธ์ กับสมมติฐานทุกข้อ

๓. เตรียมตาราง (Matrix) โดยเขียน สมมติฐาน ด้านบน (แนวนอน) และเขียนข่าวสารไว้ด้านข้างซ้าย (แนวตั้ง) แล้วตัดสินใจว่า ข่าวสารแต่ละข้อนั้นสอดคล้อง (C) ไม่สอดคล้อง (I) หรือไม่เกี่ยวข้อง (-) กับแต่ละ สมมติฐาน

๔. กลั่นกรองข้อมูลในตารางและพิจารณา สมมติฐานอีกครั้ง (บางกรณีนักวิเคราะห์ต้องเพิ่ม สมมติฐานเข้าไปอีก แล้วพิจารณาวิเคราะห์ตาม ข้อมูลที่มี)

ตัวอย่างการวิเคราะห์แบบการประชันสมมติฐาน

กรณีการชุมนุมทางการเมือง ณ จัตุรัสกลางเมืองแห่งหนึ่ง

คำอธิบาย

- H ย่อมาจาก Hypothesis สมมติฐาน
E ย่อมาจาก Evidence ข่าวดสาร
การให้ค่า C ย่อมาจาก Consistent สอดคล้อง
I ย่อมาจาก Inconsistent ไม่สอดคล้อง
และ - คือ ไม่เกี่ยวข้อง
- แทนค่า H1 การชุมนุมมีความยืดเยื้อ
H2 มีการขยายวงของการชุมนุม
H3 คนส่วนใหญ่ได้รับการว่าจ้าง

- H4 จะมีการเคลื่อนไหวของกลุ่มผู้ชุมนุมไปสถานที่อื่น
E1 มีประชาชนเข้ามาร่วมชุมนุมเพิ่มขึ้นต่อเนื่องวันละประมาณ ๒๐๐ - ๓๐๐ คน
E2 สถานที่ชุมนุมคับแคบ ประชาชนต้องยืนบนถนน
E3 แกนนำประกาศว่า จะมีการเคลื่อนไหวกดดันรัฐบาล
E4 ประชาชนส่วนใหญ่เกินร้อยละ ๘๐ แต่งกายชุดทำงาน
E5 มีผู้สนับสนุนแจกข้าวและน้ำแก่ผู้ชุมนุม

ตารางแสดงการวิเคราะห์แบบการประชันสมมติฐาน

กรณีการชุมนุมทางการเมือง ณ จัตุรัสกลางเมืองแห่งหนึ่ง

Matrix	H1	H2	H3	H4
คะแนนความสอดคล้อง	2	3	-0	2
คะแนนความไม่สอดคล้อง	-0	-0	-2	-0
E1	C	C	I	-
E2	-	C	-	C
E3	C	C	-	C
E4	-	-	I	-
E5	-	-	-	-

จากตารางข้างต้นสามารถสรุปได้ว่า สมมติฐานที่มีความสอดคล้องกับข่าวสารที่มีอยู่ คือ H2 คือ มีการขยายวงของการชุมนุม และสมมติฐานที่ไม่สอดคล้องมากที่สุด คือ H4 คือ คนส่วนใหญ่ได้รับการว่าจ้าง

จากที่ผู้เขียนได้อธิบายมาทั้งหมดสรุปได้ว่า เทคนิคการวิเคราะห์แบบการประชันสมมติฐานจะช่วยให้ผู้อ่านสามารถวิเคราะห์ข่าวและสามารถแยกแยะได้ว่า เหตุการณ์ใดจริงหรือเท็จ อีกทั้งจะสามารถคาดคะเนความน่าจะเป็นที่จะเกิดขึ้นได้ต่อไป และยังทำให้สามารถหาต้นเหตุของปัญหาได้อีกด้วย และหวังว่าผู้อ่านจะสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานโดยเฉพาะงานที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคง

สำหรับเทคนิคการทำโดยละเอียดสามารถติดต่อสอบถามได้ที่ สำนักงานผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการข่าว สำนักกิจการความมั่นคงภายใน กรมการปกครอง ชั้น ๕ ในวันและเวลาราชการ

